

บรรณาธิการแถลง

วารสารฉบับนี้เปิดเล่มด้วย บทความพิเศษ เรื่อง **ผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย : สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต** เป็นบทความจากการที่บรรณาธิการได้รับเชิญเป็นผู้แสดงปาฐกถาในการประชุมวิชาการประจำปีของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2556 บทความนี้ได้ทบทวนเรื่องผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยอย่างเป็นระบบ เริ่มจากคำจำกัดความ ต่อด้วยการดำเนินงานในอดีต ซึ่งประเด็นปัญหาเสนอตัวอย่างที่น่าศึกษา และเสนอทิศทางและแนวโน้มในอนาคต เชื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประเทศอย่างเป็นระบบ

เรื่องที่สอง เป็นรายงานการรักษาผู้ป่วย **แผลไฟไหม้ด้วยน้ำมันมะพร้าว** จากการศึกษาในโรงพยาบาลชุมชน แนวคิดเรื่องนี้คล้ายคลึงกับเรื่องการรักษาแผลไฟลวกด้วยสมุนไพรจีน ซึ่งเป็นข่าวโด่งดังในประเทศไทย เมื่อเกิดกรณีแก๊สระเบิด ทำให้มีผู้ป่วยแผลไฟไหม้ที่รุนแรงจำนวนมาก และสมุนไพรดังกล่าวซึ่งมีตัวยาสำคัญคือน้ำมันงา ช่วยให้การทาแผลง่ายขึ้น ไม่เกิดปัญหาการติดของผ้าพันแผลซึ่งลอกยากและทำให้ผู้ป่วยเจ็บปวดทรมานมาก ข้อสำคัญทำให้แผลหายเร็ว และหายดีกว่าการรักษาตามมาตรฐานการแพทย์แผนปัจจุบันในสมัยนั้น การรักษาด้วยน้ำมันมะพร้าวในรายงานนี้ก็ที่น่าสนใจ

สมควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในผู้ป่วยจำนวนมากขึ้นต่อไป

บทปริทัศน์ฉบับนี้ เป็นเรื่องของ **กาวเครือ** ซึ่งเป็นสมุนไพรสำคัญ เป็นสมุนไพรตัวแรกและตัวเดียวที่ประกาศเป็นสมุนไพรควบคุมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2542 ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันปัญหาการสูญพันธุ์และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างถูกต้อง เนื่องจากเป็นครั้งแรกที่มีการใช้อำนาจตามกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง จึงมีการศึกษาเรื่องกาวเครืออย่างรอบด้านและลุ่มลึก โดยศาสตราจารย์ชยันต์ พิเชียรสุนทร ได้จัดทำเอกสารวิชาการที่มีความน่าเชื่อถือสูง เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่การพิจารณาออกประกาศฉบับนี้เป็นอย่างยิ่ง ขณะนี้เวลาผ่านมากเกือบสิบปีแล้ว บทปริทัศน์ฉบับนี้ ศาสตราจารย์ ดร.ชยันต์ พิเชียรสุนทร ได้ศึกษาทบทวนเรื่องของกาวเครือเพิ่มเติมเพื่อให้เป็นบทความวิชาการที่ทันสมัย และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เชื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างมาก

นิพนธ์ต้นฉบับเล่มนี้มีถึง 3 เรื่อง เรื่องแรก คือ **แนวทางการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย (ประเภท ก) ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน** ผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทยกลุ่มที่ใหญ่ที่สุด คือ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้

ประกอบวิชาชีพประเภท ก. นี้เอง จากการศึกษาพบว่า แม้จะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่ผ่านระบบการรับมอบตัวศิษย์ แต่ส่วนมากต้องพึ่งการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลักทำให้มีความรู้ความสามารถจำกัด และต้องการการพัฒนาอีกมาก สมควรที่ผู้เกี่ยวข้องในกระทรวงสาธารณสุข และสภาวิชาชีพการแพทย์แผนไทยจะให้ความสนใจใส่ดูแลต่อไป บทความนี้ศึกษาเฉพาะในภาคเหนือตอนบน แต่เชื่อว่าน่าจะสะท้อนภาพรวมของประเทศได้เป็นอย่างดี

นิพนธ์ต้นฉบับเรื่องที่สอง คือ **เรื่ององค์ประกอบทางเคมีที่มีฤทธิ์ทางชีวภาพของสารสกัดแมงลักคา** และเรื่องที่สามคือ **องค์ประกอบทางเคมีที่มีฤทธิ์ยับยั้งเอนไซม์ COX-1 ของสารสกัดเถาวัลย์เปรียง** เป็นการศึกษาเชิงลึก ที่เป็นประโยชน์แก่วงวิชาการ แต่แพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือกทั่วไปก็ควรให้ความสนใจ ศึกษาเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจวิธีการทางวิทยาศาสตร์สากล จะได้สามารถนำมาใช้พัฒนาวิชาการในวิชาชีพได้ต่อไป ทั้งนี้พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542 ได้เปิดทางให้สามารถพัฒนาภูมิปัญญาดั้งเดิมได้อย่างกว้างขวาง ไม่ถูกจำ

กัติดตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2479 ซึ่งกำหนดว่า การแพทย์แผนโบราณต้องไม่ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์

ภาคปณิณกะ นอกจากเรื่อง**การบูร** จาก**ตำราอ้างอิงสมุนไพรไทย** และ **พจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน**แล้ว ฉบับนี้ยังมีเรื่อง **บันทึกภูมิปัญญา : ภูมิปัญญาของคนล้านนา** กรณีหมออินสม สิทธิตัน ซึ่งนอกจากจะบันทึกประวัติบุคคลในวงการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่น่าสนใจแล้ว ยังนำ “ภูมิปัญญา” ซึ่งเป็นความรู้ฝังแฝง (Tacit Knowledge) ออกมาเป็นความรู้ให้คนทั่วไปเข้าถึงได้ (Explicit Knowledge) ซึ่งเป็นประโยชน์ ไม่เช่นนั้นความรู้เหล่านี้ก็มักจะตายหรือสูญไปพร้อมกับตัวเจ้าของ

วารสารสโมสร ฉบับนี้ มีทั้งเรื่องจากกวาวเครือขาว พริกไทยดำ และสารเคอร์คูมิน จากบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารภาษาอังกฤษล้วนน่าสนใจทั้งสิ้น

น่ายินดีที่วารสารของเรามีเนื้อหาสาระที่พัฒนาขึ้นเรื่อยๆ ทั้งปริมาณและคุณภาพ